

N:o 40.

Af herr **Cederberg**, *angående nedsättning af räntan å lån från fonden till understödjande af sanktraktors odling.*

Af de upplysningar, som innehållas i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens berättelser, erfar man, att lusten för odling af sankmarker under de sista åren aftagit; så t. ex. planlades under åren 1885—1887 företag af den omfattning, att nära nog hela det för ändamålet anslagna beloppet då togs i anspråk, men med 1888 inträdde en betydande nedgång som påföljande år, 1889, ökades och enligt tillgängliga uppgifter har under 1890 ej ens hälften af det anslagna beloppet kommit till användning.

Då staten tog denna fråga om hand, visst var det därför, att sankmarkernas odling ansågs vara ett statsändamål, som man trodde sig kunna vinna utan uppoffring för statsverket, enär samtidigt enskildes intresse derigenom främjades. Deraf får dock ej dragas den slutsats att sträfvan för målets ernående borde uppgifvas, äfven om någon uppoffring deraf påkallades.

Än mindre synes något hinder böra ligga i den omständigheten att en eller annan enskild person samtidigt vinner fördelar, sådant lärers aldrig kunna undvikas, då åtgärder, hufvudsakligast åsyftande allmänt gagn, i en eller annan riktning vidtagas.

Att döma efter de yrkanden, som tid efter annan framkommit om ändring i villkoren för lån från odlingsfonden synes hindret för dess användning vara den jemförelsevis höga räntefoten, för närvarande 4½ procent, och de skäl, som anförts mot en sänkning derunder, hafva varit att sådant skulle medföra förlust, enär medelräntan å de lån, som staten för olika ändamål upptagit, stiger till mera än 4 procent.

Från min synpunkt sedt är det vida viktigare att underhålla lusten för de gagneliga odlingsföretagen å sankmarkerna än att skydda staten för en knappast nämnvärd uppoffring, men ännu kan enligt mitt förmenande mycket göras, innan uppoffring verkligen kommer i fråga.

I fonden ingå nemligen icke endast lånta medel, utan äfven statsmedel, hvilka senare icke orsaka staten någon ränteutgift och vid 1889 års slut uppgingo dessa statsmedel till nära nog $\frac{1}{3}$ af fondens hela belopp, hvadan en ränta å detta, beräknad efter endast 3 procent, motsvarar en ränta å lånemedlen af nära $4\frac{1}{2}$ procent, under det att fonden icke läser debiteras högre ränta å lånemedlen än efter 4 procent.

Icke ens så låg räntefot som 3 procent skulle således medföra förlust för närvarande, och om en sänkning till och med under denna siffra framdeles, då frågan om de så kallade högmossarnas kultivering skall komma till sin lösning, kan blifva nödvändig, torde dock nu försök böra göras med fastställande af en något högre räntefot, och får jag därför vördsamt föreslå Riksdagen att besluta,

att, med bibehållande af 8 procent annuitet för lån från fonden till understödjande af sankmarkers odling, räntan å samma lån med nästkommande års ingång skall beräknas efter $3\frac{1}{2}$ procent å oguldna kapitalbeloppet.

Stockholm den 29 januari 1891.

A. F. O. Cederberg.